

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2024-11-18

Diarienummer:
SCN-2024-00855

Handläggare:
Kerstin Karlsson, Andreas Falk

Svar på motion om att förebygga kriminalitet bland unga från Jonas Segersam (KD)

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Jonas Segersam (KD) föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 17 juni 2024

att Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna arbetet att förebygga kriminalitet bland unga, särskilt mot målgruppen 7–11 år och under 2025 redovisa för Kommunfullmäktige resultatet av arbetet.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och socialförvaltningen.

Föredragning

Uppsala kommun har ett samverkansavtal med polis i en rad olika former, exempelvis SSPF (Samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid) för alla högstadieskolor och SSPF-junior i Gottsunda, Gränby, Sävja och Stenhagen. Inom det sammanhanget fångas barn och unga med normbrytande beteenden upp.

Därutöver finns också socialarbetarna i skolan och fältarbetarna som samverkar med polis och fritidsverksamheter, samt fritidsklubbar där barn och ungdomar som tenderar uppvisa normbrytande beteende kan fångas upp. Inom socialförvaltningens avdelning Insats barn och unga finns föräldraprogram: FÖS (föräldraskap i Sverige), ABC (Alla barn i centrum) samt COPE (Community Parent Education) och inom

förskolan finns programmet Triple P. Utöver det finns familjebehandling i olika former, den manualbaserade FFT (Funktionell familjeterapi) ges när den formen passar.

Insatser kombineras ofta så att barn och ungdomar erbjuds individuell behandling parallellt med familjebehandling, till exempel genom IHF (Intensiv hemmabaserad familjebehandling), men även andra kombinationer av insatser. Inom socialförvaltningens avdelning Myndighet barn och ungdom används de evidensbaserade riskbedömningsinstrument som finns för att hamna rätt i risk och mottaglighet mot rekommenderade insatser (EARL, ERASOR, SAVRY).

När det gäller metod SNAP (Stop now and plan) ser socialförvaltningen inte behovet av att ge gruppbehandling till barn 7-11 år parallellt med föräldrabehandling. Idag ges individuell behandling till familj och stöd till barn och ungdom. Förvaltningen ser att det inte handlar om en homogen grupp och att behandlingen bättre kan anpassas utifrån varje familjs behov. Det inkommer cirka 50 orosanmälningar per år i åldersgrupp 7-12 år, där det finns oro för normbrytande eget beteende. Här ser förvaltningen inte att individerna är tillräckligt homogena för en gruppbehandling. Här finns en rad olika bakomliggande behov som ofta handlar mer om stöd till de vuxna i föräldraskap eller egna svårigheter hos barn, eller en kombination.

När det gäller "Rätt kurva" så ligger det väldigt nära som vi arbetar idag. Inom SIG (Sociala insatsgrupper) arbetar socialförvaltningen med modell om samtycke och delad information samt de insatser som behövs, som är individuella, för att ungdom ska få stöd att klara skola/arbete och bryta kontakter och kriminellt beteende. Inom SSPF arbetar förvaltningen med modell samtycke och ger behovsanpassat stöd utifrån behov. När samverkansavtal bryts eller samtycke inte ges så blir det en ökad oro och underlag till en orosanmälan och möjlighet att gå in med andra åtgärder.

Socialförvaltningen startar nu upp samverkan utifrån BOB (Barn och unga i organiserad brottslighet) med kommun och polis där målgruppen är barn och unga i organiserad brottslighet. Här kommer förvaltningen att se över arbetssätt och vilka modeller som ska användas. Målgruppen är barn och unga oavsett ålder och här ingår det förebyggande arbetet. Om det kommer innebära någon specifik modell för insatser är för tidigt att svara på. Socialförvaltningen kommer att arbeta med samtycken och fånga upp individer oavsett ålder. Förvaltningen kommer även att planera för hur arbetet ska följas upp både samarbetsmässigt och på individnivå i ärendena.

Mot bakgrund av det som har redovisats ovan kan konstateras att det finns ett befintligt samarbete och att det sannolikt är mer fördelaktigt att utveckla det samarbetet istället för att flytta frågan till kommunstyrelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterade den 18 november 2024
- Bilaga Motion om att förebygga kriminalitet bland unga från Jonas Segersam (KD)

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Motion om att förebygga kriminalitet bland unga

Det talas mycket om kriminaliteten som drabbar oss idag med narkotikahandel, skjutningar, våldsdåd och gängkriminalitet. Tyvärr sprider sig också ett hederstänkande som bidrar till ett hårdnande klimat, och vi ser även hur rekryteringen sträcker sig nedåt i åldrarna.

I och med att barn och unga oftast inte blir straffade och för rekrytering till nätverk används barn för att utföra brott och på skolor kan man vittna om att man tydligt kan identifiera barn och unga som redan sitter på ett stort våldskapital. Många gånger kan man tidigt se vem som är i riskzonen för att hamna i kriminalitet, med stora kostnader för samhället som följd och lidande för många.

På kommunstyrelsen har vi fått presenterat polisens arbete med BOB (Barn och unga i organiserad brottslighet), där särskilda regionala BOB-råd kommer inrättas enligt ett regeringsuppdrag. I detta arbete är det viktigt att vi använder oss av evidensbaserade metoder som har dokumenterad effekt på andra håll. Jag har därför lämnat ett initiativ om detta i kommunstyrelsen (som besvarades på sittande möte 240529).

Uppsala kommun använder redan sådana metoder, exempelvis för föräldrautbildningar (Triple P och Cope). I svaret nämns följande som exempel på vad Socialstyrelsen rekommenderar när det gäller metoder med evidens:

Risk- och behovsbedömningsmetoder (EARL, ERASOR, SAVRY, YLS), föräldraskapsstödsprogram (Cope, Triple P), strukturerad familjebehandling (FFT) och samverkansformer/insatser (SIG TFCO).

Uppsala kommun är genom socialförvaltningen även pilotkommun i det nationella arbetet med att inrätta förstärkningsteam – den riktar sig just mot ungdomskriminalitet. Syftet med arbetet är att införa evidensbaserade metoder för denna målgrupp.

Tyvärr framgår det inte vilka metoder som används idag, och hur framgångsrika de är att nå rätt målgrupper.

Vår poäng är att man behöver sätta in insatser tidigt, redan i målgruppen 7-11 år. Man behöver också säkerställa att det är just unga som riskerar att hamna i kriminalitet som nås av insatserna. Genom ett strukturerat och målmedvetet arbete både inom skola, socialtjänst, polis och tillsammans med föräldrarna skulle man kunna nå ett resultat som ger

stora samhällsvinster. Låg- och mellanstadieskolor, socialtjänst och andra delar av kommunens verksamhet kan ha en avgörande roll i samarbetet med polisen.

En metod som Socialstyrelsen listar, men som inte nämndes i ovanstående svar är SNAP ("Stop now and plan"), som nu har inrättats som SNAP Sverige. SNAP har just målgruppen 7-11 år, och det finns metoder som är avsedda att användas både inom skola och inom socialtjänst. SNAP Sverige söker pilotkommuner som kan vara med i arbetet. Det finns även andra metoder, och det är angeläget att Uppsala kommun är aktiva i arbetet nu när de nya BOB-råden inrättas, så att vi kan få en verklig effekt i arbetet.

Vi föreslår därför

- Att Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna arbetet att förebygga kriminalitet bland unga, särskilt mot målgruppen 7-11 år och under 2025 redovisa för Kommunfullmäktige resultatet av arbetet.

Jonas Segersam (KD)

Uppsala 2024-06-10